

18 Menning, listir, íþróttar- og æskulýðsmál

1. UMFANG

Stjórnarmálefni á þessu málefnasviði heyra undir mennta- og menningarmálaráðuneyti og forsætisráðuneyti. Málefnasviðið skiptist í fjóra málaflokka:

- Safnamál.
- Menningarstofnanir.
- Menningarsjóðir.
- Íþróttar- og æskulýðsmál.

Meginhluti menningarstarfs í landinu er í höndum einstaklinga eða samtaka þeirra, án opinberrar íhlutunar um inntak og tilhögun starfseminnar. Að frátöldum rekstri nokkurra veigamikilla stofnana lýtur hlutverk ríkisins á þessu sviði einkum að því að búa í haginn fyrir starf sem aðrir eiga frumkvæði að og stuðla að því eftir föngum að slíkt frumkvæði fái notið sín.

Safnamál. Undir málaflokkinn fellur starfsemi safna á vegum ríkisins, sveitarfélaga, sjálfeignarstofnana og annarra aðila. Á vegum ríkisins eru rekin tíu söfn og 45 söfn í eigu annarra aðila njóta viðurkenningar samkvæmt ákvæðum safnalaga. Undir málaflokkinn heyra einnig málefni almenningsbókasafna, héraðsskjalasafna og annarra safna sem ekki falla undir safnalög og loks málefni sem tengjast fjárhagslegum stuðningi við starfsemi safna á öllum sviðum, m.a. í gegnum samninga og úthlutanir úr lögbundnum sjóðum.

Menningarstofnanir. Ríkið ýmist rekur menningarstofnanir eða á í samvinnu við aðra um rekstur þeirra og veitir þeim fjárhagslegan stuðning. Stofnanirnar skapa m.a. undirstöðu fyrir aðra menningar- og listastarfsemi í landinu á viðkomandi sviði og þjóna landsmönnum öllum auk þess sem sumar þeirra sinna stjórnsýslu á sínu sviði.

Menningarsjóðir. Öðrum fjárveitingum ríkisins en þeim sem fara til ríkisstofnana eða eru bundnar í samningum við lögaðila vegna stuðnings við ákveðin verkefni á sviði menningar og lista er að mestu úthlutað í gegnum lögbundna sjóði. Þeir eiga að stuðla að því að fagleg og sjálfstæð listastarfsemi geti átt sér stað sem og samfellt í listastarfsemi. Úthlutun styrkja úr þeim sjóðum byggist á opnu umsóknarferli og tillögum faglegra úthlutunarnefnda sem byggjast á jafningjamati. Tilgangurinn með starfslaunum til listamanna er að efla listsköpun í landinu, sbr. ákvæði laga þar að lútandi.

Alls gilda 14 sérlög og reglur um sjóði innan málaflokksins, bæði lögbundna og aðra. Helstu sjóðir málaflokksins eru fornminjasjóður, húsafriðunarsjóður, safnasjóður, myndlistarsjóður, launasjóður listamanna, kvikmyndasjóður, útflutningssjóður íslenskrar tónlistar, bókasafnssjóður höfunda, tónlistarsjóður, hljóðritasjóður tónlistar, máltækisjóður, starfsemi atvinnuleikhúsa og starfslaunasjóður sjálfstætt starfandi fræðimanna.

Íþróttar- og æskulýðsmál. Starfsemi í málaflokknum er að mestu leyti á hendi frjálsra félaga og félagasamtaka sem og sveitarfélaga, í samstarfi við ríkið, enda byggist hún að stórum hluta á sjálfbæðastarfi og eigin fjármögnun. Málaflokkurinn er í eðli sínu þverfaglegur og hefur því víða skírskotun. Meginmarkmið aðgerða ríkis og sveitarfélaga samkvæmt íþróttalögum er að stuðla að því að allir landsmenn eigi þess kost að iðka íþróttir við sem hagstæðust skilyrði og tilgangur æskulýðslaga er að styðja börn og ungmenni til þátttöku í æskulýðsstarfi og skapa sem bestar aðstæður fyrir þau til að vera virkir þátttakendur í samfélaginu. Samningar eru gerðir um framlög til helstu heildarsamtaka.

Í töflunni hér á eftir má sjá fjárhagslega þróun málefna sviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2016–2018.

Heildarútgjöld í m.kr.	Reikningur 2016	Fjárlög og fjáráukalög 2017	Fjárlög 2018
18 Menning, listir, íþrótt- og æskulýðsmál			
18.10 Safnamál	3.141	3.459	3.875
18.20 Menningarstofnanir	4.355	4.782	4.988
18.30 Menningarsjóðir	3.434	3.228	3.996
18.30 Íþrótt- og æskulýðsmál	919	1.021	1.130
Samtals	11.850	12.489	13.988

2. STARFSEMI OG HELSTU ÁSKORANIR

Aðsókn að menningarstofnunum og viðburðum hefur aukist undanfarin ár og menningarframboð hér á landi hefur aukist í öllum listgreinum, bæði hjá opinberum stofnunum og í sjálfstæðri starfsemi. Tónlistar- og ráðstefnuhúsið Harpa og önnur menningarhús sem tekin hafa verið í notkun víða um land hafa skipt sköpum fyrir aðstæður til tónlistarflutnings og menningarstarfs af ýmsum toga. Gert er ráð fyrir að á tímabilinu verði stuðlað að byggingu menningarhúsa á Fljótsdalshéraði og Skagafirði í samvinnu við sveitarfélögin þar. Í ýmsum geirum atvinnulífsins hafa skapandi einstaklingar áhrif á framleiðslu og úr verða viðskipti sem eru virðisaukandi fyrir þjóðfélagið. Virðisauki á sér einnig stað þar sem listamenn koma við sögu í samspili við viðskipti, sbr. bókmenntir, hönnun, kvikmyndagerð, myndlist, sviðslistir, tónlist, tölvuleikjagerð og önnur verkefni sem byggjast á listsköpun. Á tímabilinu verður unnið að því að styrkja rekstrarumhverfi bókaútgáfu á grundvelli skýrslu starfshóps um bókmenningarstefnu frá í ársbyrjun 2018.

Samkvæmt tölum Hagstofu Íslands hefur gestum á söfnum, setrum og sýningum fjölgað um tæp 50% milli 2008 og 2014; úr 1,4 milljónum gesta í 2,1 milljón gesta og fjöldi tónleikagesta Sinfóníuhljómsveitar Íslands hefur tvöfaldast á sama tíma. Útlán almenningsbókasafna hafa áfram verið mikil í alþjóðlegum samanburði, eða um 3,1 milljón árið 2016. Samningar um menningarmál, sem nú eru hluti af sóknaráætlun landshluta, hafa samkvæmt skýrslum þar að lútandi skilað þröttmeira menningar- og listastarfi um landið allt á grundvelli þeirra fjármuna sem hefur verið varið til verkefna á þessu sviði.

Þingsályktunartillaga um menningarstefnu var samþykkt á Alþingi árið 2013 og var það í fyrsta skipti sem sérstök stefna íslenska ríkisins á sviði lista og menningararfs var samþykkt. Í henni er lýst aðkomu ríkisins að málafnum menningar, lista og menningararfs en þar eru fjórir meginþættir lagðir til grundvallar: sköpun og þátttaka í menningarlífinu, gott aðgengi að listum og menningararfi, samvinna stjórnvalda við þá aðila sem starfa á sviði menningar og loks þátttaka barna og ungmenna í menningarlífinu. Á grundvelli menningarstefnunnar var samþykkt og hrundið í framkvæmd aðgerðaáætlun um menningu barna og ungmenna 2014–2017, m.a. með verkefninu *List fyrir alla*. Í verkefninu er m.a. grunnskólum landsins boðið upp á listviðburði og þannig stuðlað að jöfnu aðgengi barna á grunnskólaaldri að fjölbreyttum og vönduðum listviðburðum, óháð búsetu og efnahag. Höfuðáhersla er lögð á menningu fyrir börn og menningu með börnum. Stjórnvöld hafa áætlanir um fleiri aðgerðir byggðar á menningarstefnunni.

Vaxandi áhrif tölvutækni á daglegt líf er mikil áskorun sem kallar á aðgerðir til að tryggja að íslenskan verði gjaldgeng í samskiptum sem byggjast á tölvutækni. Með nýrri

gervigreindartækni er mögulegt að hagnýta gríðarstór texta-, mál- og upplýsingasöfn með áður óframkvæmanlegum hætti. Því fylgir að tungumálið verður sífellt meira notað í samskiptum við tæki og einnig verða tæki sífellt meira notuð til að vinna með tungumálið. Það er mat þeirra sem best þekkja til að íslenskunni stafi hætta af þessari þróun verði ekkert að gert. Jafnframt felast í því mikil tækifæri fyrir íslenskt samfélag ef hægt verður að nota tungumálið til fulls í samskiptum við snjalltæki ýmiss konar. Lögð hefur verið fram verkáætlun um máltækni fyrir íslensku 2018–2022 og unnið er að framkvæmd hennar. Mikilvægt er að fjárfesta í tækniþróun sem eykur samkeppnishæfi atvinnulífsins, samfélagsins og tungumálsins. Stefnt er að því að styrkja stöðu íslenskrar tungu og tákn máls enn frekar.

Rannsóknir hafa lengi sýnt fram á mikilvægi skipulagðs íþrótta- og æskulýðsstarfs enda margvíslegur ávinningur af skipulögðu starfi þegar horft er til forvarna, uppeldis og menntunar. Stjórnvöld telja mikilvægt að viðhalda góðum árangri með stuðningi við grassrotarstarf í áframhaldandi samvinnu við íþrótta- og æskulýðssamtök á þessu sviði.

Íþróttaiðkun almennings hefur farið vaxandi undanfarin ár og má m.a. rekja vöxtinn til aukinnar vitundar um heilbrigðan lífsstíl. Undanfarin ár hefur afreksíþróttafólk, bæði karlar og konur, í ýmsum greinum náð góðum árangri og nú geta margar íþróttagreinar státað af íþróttafólki sem er framarlega á heimsvísu. Áskoranir felast í auknum kröfum í alþjóðlegu samhengi um faglega umgjörð fyrir afreksíþróttafólk, þ.e. aðstæður, umhverfi og starfs-skilyrði sem aukið geta líkur á framúrskarandi árangri á heimsvísu. Framlög úr ríkissjóði standa að hluta til undir kostnaði við umgjörð hjá íslenskum sársamböndum sem stuðla að auknum möguleikum íslensks íþróttafólks til að ná árangri í alþjóðlegum verkefnum sársambanda. Framlög ríkisins í afrekssjóð ÍSÍ jukust úr 100 m.kr. á árinu 2016 í 300 m.kr. 2018. Stjórnvöld munu undirbúa viðræður við Reykjavíkurborg og íþróttahreyfingunni varðandi uppbyggingu þjóðarleikvangs í Laugardal. Alþjóðlegar kröfur eru gerðar um lyfjaeftirlit í íþróttum og með lagabreytingu árið 2012 var lyfjaeftirlit gert sjálfstæðara en áður. Unnið er að stofnun sjálfseignarstofnunar um lyfjaeftirlit í íþróttum. Stjórnvöld undirrituðu árið 2015 alþjóðasamning um hagræðingu úrslita í íþróttakeppnum sem er nýtt viðfangsefni skipulagðrar glæpastarfsemi. Unnið verður að frekara samstarfi í tengslum við alþjóðasamninginn á næstu árum.

Á undanförunum árum hefur þátttaka ungs fólks í æskulýðsstarfi aukist og ungt fólk tekið virkari þátt í mótun nærumhverfis síns en áður. Ákvæði æskulýðslaga um að sveitarfélög skuli hlutast til um að stofnuð séu ungmennaráð hefur gefið ungmönnum tækifæri til að láta til sín taka en samkvæmt fyrirliggjandi gögnum starfa nú ungmennaráð í 33 sveitarfélögum.

Þátttaka barna og ungmenna í skipulögðu íþrótta- og tómstundastarfi er einnig mjög mikil á Íslandi og mikilvægt er að skapa örugga umgjörð um starfið. Í æskulýðslögum, nr. 70/2007, er sérstaklega vikið að starfsskilyrðum og kveðið á um rétt til upplýsinga úr saka-skrá einstaklinga sem sækja um að starfa með börnum og ungmönnum eða gerast sjálfboðaliðar, að fengnu samþykki þeirra. Þetta ákvæði laganna hefur reynst íþyngjandi en nauðsynlegt er að auka gæði ráðninga starfsfólks á vettvangi íþrótta- og æskulýðsmála, m.a. með innleiðingu rafrænna sakavottorða.

Ætíð ber að líta til kynja- og jafnréttissjónarmiða í íþrótta- og æskulýðsstarfi sem og lista- og menningarstarfsemi. Sérstaklega þarf að huga að forvörnum og viðbrögðum við kynferðislegri og kynbundinni áreitni. Þá snúa mikilvægar áskoranir á sviði forvarna barna og ungmenna að andlegri líðan. Í niðurstöðum rannsókna (t.d. rannsókninni „Ungt fólk“ sem Rannsókn og greining gerir reglulega) kemur fram aukinn kvíði og þunglyndi meðal nemenda í 8.–10. bekk grunnskóla og framhaldsskólanema, sérstaklega stúlkna. Sjálfsskaðahegðun hefur einnig aukist mikið samhliða þessari þróun. Áríðandi er að mennta-

og menningarmálaráðuneytið bregðist við þessu í samstarfi við önnur ráðuneyti og með aðkomu fleiri aðila.

Í undirbúningi eru samningar mennta- og menningarmálaráðuneytisins til þriggja ára við stærstu heildarsamtök á sviði íþróttar- og æskulýðsmála þar sem kveðið er á um að samtökin styðji við stefnu stjórnvalda á sviði íþróttar- og æskulýðsmála. Þetta kallar á skýrari stefnu af hálfu stjórnvalda og því verður stefnumótun í málaflokknum eitt helsta verkefni ráðuneytisins á næstunni, í víðtæku samráði við hagsmunaaðila.

3. FRAMTÍÐARSÝN OG MEGINMARKMIÐ

Framtíðarsýn fyrir listir, menningu og íþróttar- og æskulýðsmál er að allir landsmenn geti aukið lífsgæði sín með því að njóta og taka þátt í öflugum og fjölbreyttu menningar-, lista-, íþróttar- og æskulýðsstarfi og að varðveittur menningararfur þjóðarinnar verði aðgengilegur almenningi og komandi kynslóðum eins og kostur er.

Fyrirhugaðar breytingar:

- Endurskoða stofnana- og stuðningskerfi ríkisins í málefnum menningar og lista, m.a. með sameiningu og samhæfingu sjóða og stuðningskerfa. Leiðarljósið er að landsmenn og gestir eigi, óháð búsetu, aðgang að öflugum menningar- og listalífi sem byggist á menningarlegri fjölbreytni.
- Koma á fót sjálfseignarstofnun um lyfjaeftirlit í íþróttum til að það sé í samræmi við alþjóðalög. Gert er ráð fyrir undirritun skipulagsskrár fyrir stofnunina í apríl 2018.
- Endurskoða æskulýðslög, nr. 70/2007, með það að leiðarljósi að skapa rými fyrir börn og ungmenni til að hafa áhrif með vísan til samnings Sameinuðu þjóðanna um réttindi barnsins, sbr. lög nr. 19/2013. Við endurskoðunina verða starfsskilyrði í æskulýðsstarfi einnig skýrð enn frekar.
- Tillaga til þingsályktunar um stöðu íslenskrar tungu verður lögð fyrir Alþingi á þessu ári. Haft verður að leiðarljósi að íslensk tunga verði notuð á öllum sviðum íslensks samfélags.
- Stefna til framtíðar er mikilvæg og verður unnið að íþróttastefnu og stefnu í æskulýðsmálum á næstunni. Í henni mun felast nánari útfærsla á markmiðum, mælikvörðum og aðgerðum. Við mótun stefnu er gert ráð fyrir breiðri aðkomu hagsmunaaðila og haghafa.

Ekki er gert ráð fyrir að fyrirhugaðar breytingar hafi áhrif á útgjöld til málefnasviðsins.

Meginmarkmið stjórnvalda á sviði menningar og lista er að jafna og bæta tækifæri til nýsköpunar í menningar- og listastarfsemi, vernda menningar- og náttúruminjar en jafnframt stuðla að góðu aðgengi og miðlun á menningu og listum. Meginmarkmið stjórnvalda á sviði íþróttar- og æskulýðsstarfs er að auka gæði og styrkja faglega umgjörð um skipulagt æskulýðs- og íþróttastarf, þ.m.t. afreksíþróttir.

4. MARKMIÐ, MÆLIKVARÐAR OG AÐGERÐIR

Safnamál.

Til að uppfylla meginmarkmið málefnasviðsins eru þrjú markmið skilgreind sérstaklega fyrir málaflokkinn. Þau lúta öll að þeim vilja stjórnvalda að styrkja starfsemi höfuðsafnanna þriggja. Unnið verður sérstaklega að málefnum Náttúruminjasafns Íslands á tímabilinu, m.a. með uppsetningu sýningar í Perlunni og undirbúningi að framtíðaruppbyggingu safnsins.

1. **Bæta aðgengi að og miðlun á menningu og listum.** Stefna ber að því að gestir eigi, með öflugum og samhæfðu safnastarfi og uppbyggingu nauðsynlegrar aðstöðu, sífellt betri aðgang að menningar- og náttúruarfi þjóðarinnar og að honum verði miðlað þannig að fortíð sé tengd við nútíð með upplýsandi hætti.
2. **Efla vernd á menningararfi þjóðarinnar í samræmi við alþjóðlegar kröfur** til að stuðla að markvissari verndun hans, sbr. heimsmarkmið 11.4. Auknar kröfur eru m.a. um öryggi safnmuna og að menningararfur þjóðarinnar verði verndaður undir öllum kringumstæðum, t.d. með stefnu í almannavarna- og öryggismálum.
3. **Efla rannsóknir og skráningu.** Mikilvægt er að efla faglegt starf safna um land allt til að stuðla að markvissari varðveislu menningararfsins og þekkingu á honum til gagns fyrir komandi kynslóðir.

Nr.	Markmið	Mælikvarðar	Staða 2017	Viðmið 2019	Viðmið 2023
1	Bæta aðgengi að og miðlun á menningu og listum.	Fjöldi heimsókna í söfn landsins.	Um það bil 1.700.000, þar af 830.000 heimsóknir Íslendinga og 865.000 heimsóknir erlendra gesta (2016).	2.200.000, þar af 1.000.000 heimsóknir Íslendinga og 1.200.000 heimsóknir erlendra gesta.	2.400.000, þar af 1.000.000 heimsóknir Íslendinga og 1.400.000 heimsóknir erlendra gesta.
		Hlutfall safneigna á stafrænu formi hjá minja-, lista-, skjala- og bókasöfnum.	6% (2016).	9%	20%
2	Efla vernd á menningar-arfi þjóðarinnar í samræmi við alþjóðlegar kröfur.	Staðfestar öryggis- og neyðaráætlanir safna.	Af 46 viðurkenndum söfnum eru 45 með öryggisáætlun að einhverju leyti og 43 söfn með neyðaráætlun af einhverju tagi.	Öll viðurkennd söfn.	
3	Efla rannsóknir og skráningu.	Skráningar í Sarp.	1.661.692	1.711.692	1.861.692
		Skil gagna og muna úr rannsóknum 1990–2016 til lögbundinna vörsluaðila.	Allir gripir úr 108 rannsóknum, hluti gripa úr 25 rannsóknum, engir gripir fundust í 134 rannsóknum, gripir úr 67 rannsóknum eru geymdir hjá rannsóknaraðila; staðan er óþekkt í 37 rannsóknum. ¹³	Skil á gögnum og munum 2015–2018 verði í samræmi við ákvæði laga um umgjörð og tímaramma. Skil á gögnum úr eldri rannsóknum verði 75–80%. Skil á gögnum á tímabilinu 2015–2016 verði ekki minni en 40%.	Skil á gögnum og munum úr eldri rannsóknum verði sem næst 100%. Skil á gögnum og munum úr rannsóknum 2015–2018 verði ekki minni en 60%.

¹³ Tölur eru með þeim fyrirvara að þar sem staðan er óþekkt gæti sumt verið í flokknum „engir gripir fundust“ og annað í „geymt hjá rannsóknaraðila“.

Nr.	Tengist markmiði nr.	Aðgerð	Tíma-áætlun	Ábyrgðar-aðili
1	1	Stuðla að auknu samstarfi og/eða sameiningu safna í samráði við hagsmunaaðila og gera nauðsynlegar lagabreytingar til þess.	2018–2020	MRN
2	1	Skilgreina árangursvísa um framboð menningarsögulegs efnis á stafrænu formi og setja viðmið.	2018–2020	MRN
3	2	Greina stöðu og þarfir fyrir húsnæði og búnað og gera áætlun um uppbyggingu.	2018–2020	MRN
4	3	Styrkja sjálfstæðar rannsóknir safna.	2018–2020	Söfn og sjóðir

Menningarstofnanir.

Stjórnvöld hyggjast gera hagræða fyrir menningu, listir og skapandi greinar. Verulega hefur skort á að stjórnvöld geti stuðst við áreiðanlegar tölulegar upplýsingar um menningarmál til að byggja stefnumótun sína á. Í samráði við forsætisráðuneyti og Hagstofu Íslands verður tölfræði fyrir menningu endurskoðuð og tölulegra upplýsinga um menningu og menningarþátttöku landsmanna aflað. Stefnt er að því að tölfræðileg gögn liggi fyrir árið 2021 (sbr. málaflokk 22.3; *Önnur skólastig og stjórnsýsla mennta- og menningarmála*).

Til að uppfylla meginmarkmið málefnasviðsins er eitt markmið skilgreint sérstaklega fyrir málaflokkinn.

1. **Bæta aðgengi að menningu og listum** til að fleiri landsmenn fái notið þeirra. Í menningarstefnu stjórnvalda er lögð áhersla á aðgengi að menningarstarfi og verndun menningararfs. Aðgengi ólíkra þjóðfélagshópa, kvenna og karla, að menningu eykur víðsýni og umburðarlyndi og þátttaka í menningarstarfi eykur vitund um lýðræði, réttlæti og sögulegt samhengi. Menningarstarf um land allt hvetur til félagslegra samskipta og dregur úr hættu á menningarlegri einangrun einstaklinga og hópa. Á tímabilinu verður lögð sérstök áhersla á barnamenningu og þátttöku barna af erlendum uppruna í menningarstarfi.

Nr.	Markmið	Mælikvarðar	Staða 2017	Viðmið 2019	Viðmið 2023
1	Bæta aðgengi að menningu og listum.	List fyrir alla, greind í Reykjavík og landsbyggðir.	List fyrir alla: 12 skólar af 36 í Reykjavík; 3.032 nemendur. 131 skóli af 131 á landsbyggðunum; 11.406 nemendur.	List fyrir alla: Fjölgun nemenda um 20%; 3.638 í Reykjavík og 13.687 á landsbyggðunum.	

Nr.	Tengist markmiði nr.	Aðgerð	Tíma-áætlun	Ábyrgðar-aðili
1	1	Greina stöðu og þörf menningarstofnana fyrir húsnæði og búnað og gera áætlun um endurbætur.	2018–2020	MRN
2	1	Þjóða upp á listviðburði í grunnskólum og menningarhúsum víða um land.	2017–2020	MRN og stofnanir

Menningarsjóðir.

Eðli málaflokksins er með þeim hætti að markmið og aðgerðir í öðrum málaflokkum málefnasviðsins eru að hluta til leiðandi fyrir úthlutun úr sjóðum.

Eitt af meginviðfangsefnum málaflokksins verður að **efla stöðu íslenskrar tungu í samfélaginu með viðeigandi hætti, á grundvelli íslenskrar málstefnu**. Íslenskri málstefnu, sem samþykkt var á Alþingi árið 2009, verður fylgt eftir, m.a. með því að auka stuðning við notkun íslensku á öllum sviðum, þ.m.t. í tölvutækni og framboði afþreyingarfnis. Verði tillaga til þingsályktunar um stöðu íslenskrar tungu samþykkt, verður hún grundvöllur að aðgerðum stjórnvalda. Stefnt er að því að áætlun um stuðning við notkun íslensku á öllum sviðum verði tilbúin árið 2019 og að innviðir íslenskrar máltækni í opnum aðgangi hafi verið byggðir upp árið 2022.

Til að uppfylla meginmarkmið málefnasviðsins er eitt markmið skilgreint sérstaklega fyrir málaflokkinn.

1. **Skapa betri skilyrði fyrir fjölbreytni, nýsköpun og frumkvæði í íslenskum listum og menningu.** Stjórnvöld leggja áherslu á að vinna áfram að því að styrkja faglega starfslauna- og verkefnasjóði listamanna. Í því skyni verður umgjörð stuðnings við menningu og listir einfölduð með sameiningu og þjónusta safna, menningarstofnana, miðstöðva listgreina og sjóða bætt. Tækifæri til nýsköpunar innan allra listgreina verða jöfnuð og staða ungs listafólks, kvenna og karla, í stöðkerfi listanna skoðuð sérstaklega. Áfram verður unnið að því að efla skapandi listgreinar sem vaxandi atvinnuveg á Íslandi, sbr. áherslur í stjórnarsáttmála ríkisstjórnarinnar.

Nr.	Markmið	Mælikvarðar	Staða 2017	Viðmið 2019	Viðmið 2023
1	Skapa betri skilyrði fyrir fjölbreytni, nýsköpun og frumkvæði í listum og menningu.	Fjöldi sjóða.	15	15	16
		Úthlutanir úr sjóðum til ungra umsækjenda.	Upplýsingar liggja ekki fyrir.	Viðmið skilgreind.	Fer eftir viðmiði 2019.
		Kynjahlutfall úthlutana úr sjóðum.	Upplýsingar liggja fyrir um listamannalaun: 50/50; alls 391, konur 195 og karlar 196.	50/50	

Nr.	Tengist markmiði nr.	Aðgerð	Tíma-áætlun	Ábyrgðaradili
1	1	Efla sjóða- og stuðningskerfi menningar og lista, m.a. með því að móta stefnu um skiptingu fjárveitinga.	2018–2022	MRN

Íþrótt- og æskulýðsmál.

Til að uppfylla meginmarkmið íþrótt- og æskulýðsstarfs eru tvö markmið skilgreind sérstaklega fyrir málaflokkinn.

1. **Bæta umgjörð og auka gæði í skipulögðu íþrótt- og æskulýðsstarfi.** Aðgerðir stjórnvalda felast í að styrkja rekstur heildarsamtaka sem vinna að faglegri umgjörð íþrótt- og æskulýðsstarfs. Sveitarfélög skapa aðstöðu og vinna með félögum í nærumhverfinu.
2. **Efla umgjörð og stuðning við afreksíþróttafólk** svo að hægt sé að standa fyrir sambærilegu afreksstarfi hér á landi og gert er í nágrannalöndunum.

Nr.	Markmið	Mælikvarðar	Staða 2017	Viðmið 2019	Viðmið 2023
1	Bæta umgjörð og auka gæði í skipulögðu íþrótt-	Fjöldi og hlutfall skráðra iðkenda í skipulögðu íþróttastarfi	99.822; karlar 59.333 og konur 40.489.	105.400; karlar 62.200 og konur 43.200.	119.000; karlar 65.500 og konur 53.500.

	og æskulýðsstarfi.	af mannfjölda.	Það eru 29,3% af mannfjölda, konur 40,5% (2016).	Það er 31% af mannfjölda, konur 41%.	Það eru 35% af mannfjölda, konur 45%.
		Hlutfall iðkenda í skipulögðu starfi æskulýðsfélaga á aldrinum 6–18 ára af mannfjölda á þeim aldri.	25,6%	30%	35%
		Fjöldi þátttakenda í leiðtogaþjálfun æskulýðsfélaga.	360	420	500
2	Efla umgjörð og stuðning við afreksíþróttafólk.	Meðaltal íþróttamanna á Ólympíuleikum og lokamótum alþjóðlegra stórmóta á þriggja ára tímabili.	228 konur og 448 karlar (2014–2016).	230 konur og 450 karlar (2017–2019).	241 kona og 372 karlar (2020–2022).

Nr.	Tengist markmiði nr.	Aðgerð	Tíma-áætlun	Ábyrgðaraðili
1	1 og 2	Viðræður við Reykjavíkurborg og íþróttahreyfingunni varðandi uppbyggingu þjóðarleikvangs í Laugardal.	2018–2019	FOR.
2	1	Skoða leiðir til að auka kröfur um örugg starfsskilyrði fyrir börn og ungmenni í skipulögðu íþrótt- og æskulýðsstarfi. Breyta æskulýðslögum nr. 70/2007.	2019	MRN og íþrótt- og æskulýðsfélög.
3	1	Greina þátttöku barna og ungmenna af erlendum uppruna í íþrótt- og æskulýðsstarfi.	2018–2019	MRN og íþrótt- og æskulýðsfélög.

5. FJÁRMÖGNUN

Töluleg umfjöllun um útgjaldaramma málefnasviðsins næstu fimm ár.

Útgjaldarammi í m.kr.	Áætlun 2019	Áætlun 2020	Áætlun 2021	Áætlun 2022	Áætlun 2023
18 Menning, listir, íþrótt- og æskulýðsmál	14.007	13.773	13.469	13.582	13.549